

SARKAŅU ZIŅAS

Madonas novada Sarkaņu pagasta pārvaldes izdevums

2021. g. DECEMBRIS Nr. 5 (93)

Ziemassvētki ir laiks, kad ikkatra izstarotais gaišums un sirsnība ļauj pacelties pāri mūsu ikdienas rūpēm un atvērt sirdis labestībai. Novēlu mums visiem piedzīvot nesteidzīgus, satīcīgus un mierpilnus Ziemassvētkus, gūstot patiesu svētku prieku, kas dos spēku īstenot visas labās ieceres Jaunajā gadā.

Lai gaišums tas, kas sveču liesmās plīvo, iet katrai svētku dienai līdz! Sirds gaišus un priecīgus šos svētkus!

Sandis Kalniņš,
pagasta pārvaldes vadītājs

*Skuju spirtumā ieelpot svētkus,
Pār baznīcas sliekšni baltumā
sniegties.*

*Svecīšu gaismai pretī panākt.
Savējo mīļumā satikties.
Rotaļīgā vieglumā nosvinēt.*

Lai katram Jaunā gada rītam – labas domas, katrai dienai – darbs, kas piepilda sirdi!

LAIMĪGU JAUNO GADU!

Inga Bārbale,
lietvede-kasiera

*Laiks kā vienmēr tālāk steidzas,
Jaunā gada gaitās sauc.*

*Lai nekas nav nepaveicams,
Lai ir prieka, laimes daudz!*

Lai gaiša, laimes pilna katra
Jaunā –2022.– gada diena!

Anita Kurmīte,
Nekustamā īpašuma uzturēšanas
nodaļas vadītāja

*Gaišas domas, prieks un labestība
Lai pār sliekšni Ziemassvētkos nāk,
Un ne tikai saņem mīlestību –
Citiem dot to arī sirds lai māk!*

Gaidot Ziemassvētkus, mēs izvērtējam gada laikā paveikto, priecājamies par saviem sasniegumiem, par savu tuvāko veiksmēm. Domāju, ka aizgājušo gadu par veiksmīgu var nosaukt ikviens, kuram bija laba veselība, darbs un ienākumi, tuvinieku atbalsts un rūpes. Lai Ziemassvētki ir laiks, kad spējam pacelties pāri ikdienas rūpēm un atvērt savas sirdis labestībai!

Novēlu ikvienam Ziemassvētkos sajūt īpašu savstarpēju ģimenes siltumu, satīcību, mīlestību, prieku.

Lai balti, gaiši, sirsnīgi Ziemassvētki! Lai darbīgs, veselīgs, mīlestības piepildīts un panākumiem bagāts Jaunais gads!

Staņislava Pommere,
sociālā darbiniece

Lai svētku mirdzumā dzimst ticība, cerība un mīlestība jauniem darbiem un jauniem sapņiem!

Lai Jaunais gads paver durvis pārvērtību pilnām idejām un īpašiem, patīkamiem pārsteigumiem!

Valda Kļaviņa,
tautas nama "Kalnagravas" un
Amatu skolas vadītāja

Dieva svētību, mīlestību, veselību
Jaunajā – 2022.–gadā!

Irina Bačuka,
Sarkaņu bibliotēkas vadītāja

Katrs jauns sākums atnes jaunas cerības un apņemšanos. Jauna gada sākums ir lielisks laiks, kad apsolīt pašam sev to, ko sirds patiesi vēlas!

2022. gadā vēlu visiem saskatīt skaisto ikdienas sīkumus. Mums apkārt ir tik daudz mazu laimīšu – tik jāprot tās saskatīt!

Tik atver acis un prātu plaši vaļā un priecājies par katru jaunu iespēju, par katru lieliski paveikto darbu vai skaisto leduspuķi loga rūtī!

**Drosmīgu, laimīgu, apņēmības
pilnu un brīnumaini skaistu
Jauno gadu!**

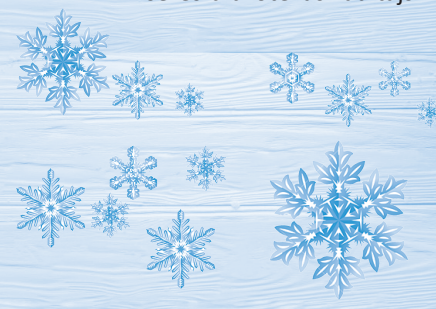
Aiga Dzene,
MFC "LOGS" vadītājas p.i.

Ziemassvētki ir laiks, kad pateikties tiem, kas mūsu dzīvē ienesuši daudz svētības. Lai mūsusirdis sajūt mīlestību ne tikai šajos Ziemassvētkos, bet visu gadu! Piesnigušu mežu skaistums lai sajūsmo mūsu skatienus! Sirdis lai piepildās baltām domām un sapņus, krītot mirdzošām zvaigznēm, lai pārvērst īstenībā!

Priecīgus Ziemassvētkus un lai Jaunais gads atnes prieku un veselību, jo būt laimīgam ir labākais, ko dzīvē var vēlēties!

Didzis Akmentiņš,
Biksēres bibliotēkas vadītājs

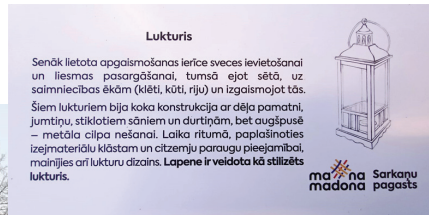

Pagasta pārvaldes aktualitātes

Sarkaņos, pie Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja etnogrāfijas un sadzīves priekšmetu krātuves, uzstādīts informatīvs stends. Stends informē par Sarkaņu centra ēkām, to vēsturi un šodienas dzīvi, tāpat par to, ko vēl var apskatīt, apciemojot Sarkaņu pagastu. Tāpat ceļotāji var aplūkot shematisko karti, kurā redzami *zaļie* maršruti (bijušās dzelzceļa līnijas) no Rīgas līdz Pleškavai. Mums tuvākie *zaļie ceļa* posmi

ir “Ērgļi - Ķeipene” un “Ieriķi - Gulbene”. Ceļotājiem jāreķinās, ka, šķērsojot Madonas novadu no Ērgļiem līdz Litenei vai Gulbenei, būs jāizmanto auto ceļi. *Zaļo ceļu* maršrutu tīklā tieši tā arī iekļaujamies – esam savienojamais posms pa auto ceļiem. Sarkaņi atrodas apmēram pa vidu starp minētajiem ceļiem.

Ceļa posms sagatavots ekspluatācijai

Autoceļš Bikšēre – Sarkaņu pagastmāja jeb ceļš caur parku ir sagatavots ekspluatācijai būvdarbu tehnoloģiskā pārtraukuma laikā (ziemas periodā). Lielākā daļa paredzēto ceļa atjaunošanas darbu ir pabeigti – izveidotas ceļa nesošās konstruktīvās kārtas, ieklāts asfaltbe-

tona segums. Būvdarbus plānots atsākt pavasarī, kad būs piemēroti laikapstākļi atlikušo darbu veikšanai – ceļa nogāžu un nomaļu nostiprināšanai, apzaļumošanai, horizontālo apzīmējumu izveidei un ceļa zīmju uzstādīšanai.

Lai droša un patīkama braukšana!

Informāciju apkopoja Valda Kļaviņa
Foto no pagasta pārvaldes arhīva

Apsveikums

*Gaiša, gaiša uguns deg
Tumšajā kaktiņā:
Tur Laimiņa mūžu raksta
Mazajam bērniņam.*

Tautasdziesma

Sarkaņu pagastā 2021. gadā piedzimuši divpadsmit bērniņi, no tiem 10 meitenītes ar vārdiņu: **Leļīcija, Keita, Marta, Nīša, Anete, Katrīna, Rebeka, Viktorija, Līna** un 2 puisiņi ar vārdiņu:

Uzajs, Markuss

Sveicam laimīgos vecākus un vecvecākus!

Sēru vēsts

*Dieviņš deva, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma,
Mīļi vārdi, labi darbi,
Tie palika šai saulē.*

Tautasdziesma

2021. gadā mūža mierā aizgājuši:

**Mirdza Zenta Brīvere
Manefa Circane
Velta Hortenzija Galviņa
Jānis Gutāns
Margita Jakobsons
Alberts Janovskis
Rita Jonaite
Valija Kasinska
Roberts Krēsliņš
Ēriks Kuba
Pēteris Kukars
Marjana Sprukstane
Vija Skaidrīte Sprūde
Marija Ūdre**

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem.
Lai aizgājušajiem vieglas dzimtās zemes
smiltis!

Pagasta pārvaldes aktualitātes

Paziņojums par izmaiņām nomas maksā mazdārziņu un palīgsaimniecību zemes nomai

Informējam, ka 2022. gada 1. janvārī stāsies spēkā Madonas novada domes saistošie noteikumi "Par Madonas novada pašvaldībai piederoša vai piekritoša neapbūvēta zemesgabala nomas maksas apmēru".

Tas paredz jaunu nomas maksu neapbūvētiem zemesgabaliem personisko palīgsaimniecību vajadzībām vai sakņu (ģimenes) dārza ierīkošanai – minimālā nomas maksas tiek noteikta EUR 10,00 (bez PVN) gadā.

Saistošie noteikumi pieņemti ar 2021. gada 19. oktobra Madonas pašvaldības domes lēmumu Nr. 333 (protokols Nr. 12,33.p.) Par Madonas novada pašvaldības saistošo noteikumu Nr. 11 "Par

Madonas novada pašvaldībai piederoša vai piekritoša neapbūvēta zemesgabala nomas maksas apmēru" pieņemšanu, pamatojoties uz Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr.350 "Publiskas personas zemes nomas un apbūves tiesības noteikumi".

Gadījumā, ja jūs kā nomnieks nepiekrītat pārskatītajai nomas maksai, jums ir tiesības vienpusēji atkāpties no nomas līguma, par to rakstiski informējot Madonas novada pašvaldību vienu mēnesi iepriekš. Iesniegums līguma laušanai tādā gadījumā ir jāiesniedz Madonas novada pašvaldības centrālajā administrācijā Saieta laukums 1, Madona, darba laikā (pirmdienās – no

plkst.8.00 līdz 18.00, otrdienās, trešdienās, ceturtdienās – no plkst.8.00 līdz 17.00, piektdienās – no plkst.8.00 līdz 16.00) vai tuvākajā pagasta vai apvienības pārvaldē. Elektroniski parakstītu iesniegumu iespējams nosūtīt uz: pasts@madona.lv.

„Sarkāņu Ziņu” favorīts

Svētku sajūtu radot

Jau otro gadu izpaliek tradīcija, kad pirmās liesmiņas svētku eglē "Kalnagravās" iedez cilvēki, kas mūsu ikdienu dara gaišāku, sakārtotāku ar savu darbu, līdzdarbošanos, ar savu pateikto vārdu un iesaistīšanos ikdienas dzīvē. Pasākumu norise ir ierobežota un arī cilvēku atsaucība novērtēt kādu labi paveiktu darbu pagasta labā bija mazāka.

Gan biksērieši, gan mūsu viesi droši vien ievēroja, ka šogad vairāk un krāsaināk nekā pagājušā gadā pagasta centrā iemirdzējās svētku rotājums.

Tā idejas autore un lielākās darba daļas paveicēja – **VIVITA ĻEBEDEVA**. Viņas darbu novērtējuši daudzi.

Lai viss izdotos, strādāja visa Īpašumu uzturēšanas nodaļa – lieliska komanda –, lai Vivitas iecerētais noformējums priecētu ikvienu svētku laikā.

PALDIES par paveikto! Tikai kopā un reizē arī katrs ar savu darbu varam veidot skaistu un sakārtotu vidi, kurā dzīvojam.

Informāciju apkopoja **Valda Kļaviņa**
Foto no pagasta pārvaldes arhīva

Vēstures atspulgos

Sarkaņu skolas pārgājienu apraksti – vēstures avoti

Darbs ar skolas atstātajiem materiāliem turpinās. 79 pionieru vienības un pulciņu dienasgrāmatas (vēlāk – hronikas) un pārgājienu apraksti, datēti no 1950. gadu vidus līdz 1980. gadu sākumam, tāpat neliela daļa mācību uzskates līdzekļu ir ierakstīta Nacionālajā muzeju kopkatalogā (NMKK) un uzņemtas muzeja krājumā. Tas ļauj saglabāt liecības par skolas dzīvi dažādos laika posmos, atcerēties, pētīt, izprast bijušos skolas laikus arī turpmāk.

Kādreiz rakstītais tagad ir izziņas materiāls arī par notikumiem Sarkaņu pagasta (bij. ciema) un kolhozu dzīvē. Vērtīga informācija pārgājienu aprakstos atrodama gan par cilvēkiem, gan dabas objektiem un laika nestajām izmaiņām vidē. Vairāki apraksti ir saglabājušies pat no 20. gs. 50. gadu beigām, tikai divi – no nākamā gadu desmita, bet, sākot ar 1970. gadiem, vēstījumu daudzums par tradicionālo pasākumu katrā gadalaikā (vasarā – retums!) jau ir bagātāks. Noprotams, ka klasēm ar pārgājiena apraksta veidošanu īpaši bijis jānopūlas pirms kādas skates vai aprakstu konkursa.

Saistoša un informatīva ir pārgājienu aprakstu sadaļa par uzdevuma veikšanu novadpētniecībā, jo materiālos apkopoti dažādu ļaužu stāstījumi par dzīvi un notikumiem Sarkaņu pagasta (ciema) tālākā vai tuvākā pagātnē.

Viens no pārgājienu mērķiem (līdz 80. gadiem) bija sabiedriskā darba veikšana, piemēram, ziemā izlikt barotavas putniem, pašu sietās zaru slotiņas un lasītās ozolzīles – meža dzīvniekiem. Citu reizi tas ir bijis kāds apkārtnes sakopšanas darbs pie skolas vai Sarkaņu Brāļu kapos.

Vēl viena pārgājienu mērķa sadaļa saistās ar tūrisma prasmju apgūšanu un attīstīšanu, kur gana bieži minēta ugunsкура kurināšana (arī ziemā!), iešana pa ceļazīmēm, šķēršļu pārvarēšana, kāpšana kalnā ar slēpēm, mezglu siešana, pat – telts celšana! Viena pārgājiena foto bildēs redzams, ka to skolēni veic pie skolas. Kā pati telts tās celšanas treniņiem nonāca, piemēram, Gaiziņkalnā divām klasēm pārgājienā ar velosipēdiem, nav īsti skaidrs. Un nakšņošanai pie Birānu dzirnavām? Kāds atveda ar mašīnu? To vairs varētu zināt vienīgi paši skolēni, kas šajos pārgājienos piedalījās...

Interesanta lappuse aprakstos ir “Dalībnieku uzturmaksa”, kas atklāj vai nu tīri teorētiski vai tiešām praktiski līdzī nēma mā kopīgā provianta daudzumu, bet vēl saistošāk – tā izmaksas, piemēram, 1 kg rudzu maizes – 0,14 rbļ., 0,5 kg žāvētas gaļas – 1,70 rbļ., 0,5 kg siera – 1,20 rbļ., 0,5 kg cepumu – 0,70 rbļ., 0,2 kg sviesta – 0,70 rbļ., 0,5 kg cukura – 0,39 rbļ., arī – desa, konfektes, retāk – vafeles, baltmaize, limonāde, dažu reizi 80. gados pat šašliks, bet ļoti ierobežotā daudzumā.

Pārgājiena pienākumu sadale atspoguļo, ka pasākumam nepieciešams stāstījuma pierakstītājs, apraksta rakstītājs, noformētājs, slēpju vai velosipēdu tehniķis, sanitārs, saimniece, atbildīgais par ugunsкуру, pārtiku, arī tāds interesants kā ceļvedis, rotaļnieks, somu transportētājs u.c. Līdz 1970. gadiem un to sākumā pārgājienā fotografē kāds no skolotājiem, kā J. Hiršs, L. Grandāne. 1970.-80. gadu aprakstiem to veic kāds no skolēniem. Daudzkārt fotogrāfi bijuši Arnis un Dzintars Akmentiņi, Aleksandrs Guļbinovs, Jānis un Aldis Stafeci, arī pa kādam citam. Avīzē jau iepriekš ir bijušas ziņas par pārgājie-

niem saistībā ar slēpošanu un veiktajiem kilometriem. Šoreiz vairāk par redzēto, dzirdēto ziemas pārgājienu laikā pirms 45-40 gadiem tepat, Sarkaņu pagastā (tolaik – ciemā).

Vēlot visiem veselību, dzīvesprieku
un gaišu atmiņu bagātību –

Inese Sudāre

Viens no vecākajiem pārgājienu fotouzņēmumiem. 7. klase ar skolotāju Antoniju Lībori ceļā uz Gaiziņkalnu piestājusi pie bijušās Zelgauskas muižas ēkas. 1959. g. maijā.

Foto autors nav zināms

Pie jaunuzceltā veikala Sarkaņos 5. klase kopā ar audzinātāju Aivaru Karlsonu. 1986. g. janvārī.

Aleksandra Guļbinova foto

Slēpojums uz šķirnes aitu audzētavu “Krieviņi”

1976. gada 20. martā pl.13.00–19.00, veicot 12 km, 5. klase (15 skolēni), klases audzinātāja Ārija Saulīte un skolotāja Lidiņa Grandāne dodas pārgājienā “Baltā ziema”. Pasākuma mērķis – iepazīties ar Sociālistiskā Darba Varones Veltas Galviņas darbu un panākumiem.

Pirms pārgājiena vēl pie skolas notiek saruna ar P. Akmentiņu par to, kā var palīdzēt dziļā ziemā meža dzīvniekiem. Viena putnu barota tiek pielikta pie skolas loga, otra – pa ceļam, kas

1956. gadā pārcēlāmieši dzīvo uz Sarkanu ciema kolhozu "Jaunais rīts". Sāku strādāt aitu fermā un pieņēmu aitu grupu. Neizkopts toreiz bija ganāmpulks. Daudz vairāk par diviem kilogramiem vilnas no aitas nocirpt nevarēja, barība galvenokārt pašām kopējām vien bija jāgādā. Darbs arī bija svešs. Palīdzēja darba biedre, palīdzēja speciālisti, un pamazām viss nostājās savā vietā.

Republikā sāka izsīkt "Latvijas tumšgalve", bet mēs "Jaunajā rītā" domājām, kā uzlabot šķirni, kā to saglabāt. Teķus ievēdām pat no ārzemēm. Nocirpums no aitas pieauga. Tagad nocirpam caurmērā 5,5 kg vilnas. Aitas cērpam ar elektrību. Par sasniegumiem darbā 1965. gadā saņēmām Darba Sarkanā Karoga ordeni.

(..) Darba aitikopībā ir daudz, bet tas ir jauks un interesants. Mīlu aitiņas ļoti, ļoti. Katrs darbs, kas uzticēts, ir jāveic pēc labākās sirdsapziņas."

Skolēni ir pierakstījuši ziņas, kādus apbalvojumus Velta Galviņa saņēmusi par darbu aitikopībā un kādas medaļas saņemtas izstādēs, un informāciju, ka nu jau pirms 45 gadiem tā laika kolhozs "Sarkanais stars" atzīts par labāko "Latvijas tumšgalves" aitu šķirnes audzēšanā un ferma "Krieviņi" vērtējumā no 100 punktiem ieguvusi 95,2 punktus.

Pārgājiena turpinājumā skolēni nonāk pie dzīvnieku barotavas, kur glabājas mednieku un skolēnu vasarā sasiētās slotiņas, no kurām kādas tiek noceltas un izliktas ap barotavu. Mežmalā tiek kurināts ugunskurs, ceptas desiņas. Slēpojumā kopā veikti 12 km.

Celtniecība kolhozā "Sarkanais stars" pirms 40 gadiem

Lai izpētītu kolhoza "Sarkanais stars" celtniecību, pārgājienā "Baltā ziema-81" 10. februārī dodas tā brīža 7. klase (11 skolēni) un klases audzinātāja Inta Resne. Pārgājiena aprakstā atrodamās ziņas, manuprāt, jau ir gana vēsturiskas, tāpat kā pasākuma laikā uzņemtie fotoattēli.

Biksēres centrā skolēni tiek iepazīstināti ar Līvānu tipa māju celtniecību. Pēdējo divu gadu laikā uzceltas 10 šādas dzīvojamās mājas. Tā kā neviens no skolēniem tādā mājā iekšā nav

Tās pagaidām ir vienīgās trīsstāvu dzīvojamās mājas Biksēres ciematā. 1981. g. februārī.

Jāņa Stafecka foto

Graudu kalte un reizē klēts ar 64 bunkuriem.

1981. g. februārī.

Jāņa Stafecka foto

bijis un uz vienu no tām saimnieki vēl nav pārcēlušies, celtniecības inženieris Ēvalds Brenčevs aicina to izstaigāt un pašiem apskatīties, kā izvietotas telpas – piecas istabas. Tolaik viena tāda māja maksāja aptuveni 22000 rubļu. Pārgājienā savāktajā informācijā lasāms, kas Līvānu mājiņās dzīvos (saimniecības vadošie darbinieki, speciālisti u.c. ar ģimenēm). Biksēres

centrā uzceltas divas 18 dzīvokļu ēkas, kas tolaik ir pirmās trīs stāvu mājas ciemata centrā. Uz Biksēri no lauku viensētām dažu gadu laikā pārcēlušies 41 ģimene.

Skolēni dodas arī pāri šosejai uz graudu kalti – klēti, kur uzstādīti 64 bunkuri, katrā no tiem var uzglabāt līdz 30 tonnām graudu lopbarībai. Roku darba nav, visu dara mehānismi.

7. klasei pārgājiena maršrutā vēl divi objekti – kolhoza cūku ferma "Saulaines" (pasākuma sākumā) un siena miltu kalte "Poteris" pārgājiena nobeigumā, jo šie abi objekti arī saistās ar jaunumiem celtniecībā tajā laikā, tā sauktajā 10. piecgadē (1976-1980). Arī par šiem objektiem savāktas ziņas, ir foto.

Viena no mājām tiek skatīta arī no iekšpuses. 1981. g. februārī.

Jāņa Stafecka foto

Afiša

Tas var noderēt!

- * Vecā gada vakarā vajagot līdz pulksten divpadsmitiem dzīvot augšā un divpadsmit reizes ēst, tad nākamais gads būsot bagāts.
- * Ko jaungada naktī redz sapnī, tas nākamajā gadā piepildās.
- * Jaunā gadā jāstrādā, tad visu gadu būs čakls; nedrīkst ilgi gulēt, lai visu gadu nebūtu jāguļ.
- * Jaungada rītā jāmazgā mute, lai nav visu gadu ar melnu muti jāstaigā.
- * Ja iesāktos darbus vecā gadā nenobeidz, tad jaunā gadā nav miera.
- * Ja jaunā gadā baras, tad būs jābaras visu gadu.
- * Ja jaunā gada pirmajā dienā plīst trauki, tad būs laimīgs gads.
- * Jaunā gadā jāliek kurpes pie durvīm, tad laime nāks pati no sevis iekšā.
- * Ja jaungada naktī suņi rej, tad tai mājā tai gadā kāds precēsies.
- * Par kuru puisī jaungada naktī sapņo, tas apprecēs.
- * Jaunā gada vakarā jāklausa, no kuras puses suņi rej, no tās puses brauks meitām precinieki.
- * Ja kaķis jaungada naktī noķer peli, tad tanī mājā kāds puisis apprecēsies.
- * Jaungadu gaidot, ap divpadsmitiem jāskatās ūdensglāzē. Ja tur ieraudzīs kāda cilvēka seju, tad ar to jāapprecas.
- * Jaungada naktī meita nomazgā muti, bet nenoslauka, kurš nakti nāks slaucīt muti, tas arī apprecēs.

Kā vēsta ticējumi...

- * Vecā gada vakarā jāpaliek kādam cilvēkam zem spilvena ķemmes. Kas sapnī ar šīm ķemmēm sukās matus, tas būs izredzētais(-tā).
  - * Veca gada vakarā bez saules nedrīkst strādāt, jo tad visu gadu pa nakti vien jāstrādā.
  - * Jaungada dienā no mājas nevar neko izdot, jo tad visu gadu būs jāizdod.
  - * Jauna gada naktī atstāj uz galda ēdienus, dzērienus un sveci degot, tad mirušie radi vai paziņas nāk viesos.
  - * Ja Jaungada dienā kaut ko ēd pirmo reizi un kaut ko vēlas, tad šī vēlēšanās arī piepildās.
  - * Jaunajā gadā uz galda jāliek mantas, kas nepieciešamas visā dzīvē, jo tad gadā būs visa papildinām.
- Ēdienu nozīme Vecgada vakara galdam:**
- * Zirņi – nebūs jāraud;
  - * Skābi kāposti – salda dzīve;
  - * Pīrāgi – mājīgums un omulība;
  - * Āboli – skaistums;
  - * Pupas – daudz bērnu;
  - * Bietes – karstas asinis;
  - * Dzērvenes – sārti vaigi;
  - * Rutki – laba veselība;
  - * Piparkūkas – grezna dzīve;
  - * Zīvis – bagātība;
  - * Cūkas ribas un šņukurs – spēks un laime;
  - * Zaļu tēja ar medu – svētība.

Materiāls no interneta

Tradīcijas

Palīdzī tapt *Labo domu celiņam!*

2023. gadā Sarkaņu skola svinēs 120 gadus. To beiguši vairāki simti absolventu, tās sienas glabā simtiem atmiņu stāstu par jaukajiem skolas gadiem.

Jau vairākus gadus tajā rit ierasta šodienas dzīve. Skolas ēkas glabā mūsu tautas vēstures liecības, aicina apgūt prasmes, kas mūsu bagātīgo nemateriālo kultūras mantojumu nes tālāk, saglabājot nākamajam paudzēm. Bet tautā joprojām to saucam par Sarkaņu skolu.

Amatu skolas radošie cilvēki aicina ikvienu iesaistīties, lai uz skolas ēku nozīmīgo jubileju taptu *Labo domu celiņš*. Tas nevar tapt vienā dienā. Tam nepieciešams laiks un līdzcilvēku iesaiste.

Iecerēts, ka celiņš varētu būt 80 cm plats un tā tapšanā aicinājums izmantot kaut ko pašu gatavotu – adītu, tamborētu, austu, izšūtu vai vienkārši gabaliņu tekstilijas, kas jums mājās. Idejas tam var būt visdažādākās. Piemēram, tamborēts kvadrātiņš 20cm x 20 cm.

Būsim radoši un izmantosim brīvos brīžus, lai radītu ko īpašu tikai un vienīgi Sarkaņu pagastam!

Tālrunis informācijai: 29424739, Valda.

Valdas Kļaviņas teksts un foto

Svētku brīži

Izstāde "Krāsaini un silti" Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā

Jau vairākus gadus Amatu skolas čaklajām rokdarbniecēm un audējām bija doma, ka būtu labi savus darinājumus parādīt plašākam interesentu lokam. Un tas arī ir izdevies, tiesa gan, ar laika nobīdi, jo muzejs savos darba plānos sarkaniešu izstādi bija iepļānojis 2021. gada jūlijā. Bet šeit īsti vietā teiciens – viss, kas notiek, notiek uz labu! Tā kā lielākā daļa no izstādes darbiem ir paredzēti ziemas sezonai, laiks ir piemērotāks un pats nosaukums "Krāsaini un silti" labāk iederas gada vistumšākajam laikam.

Izstāde no 10. decembra skatāma Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja izstāžu zāļu mansardā. Tās iekārtošana bija liels izaicinājums gan muzeja darbiniecei Elīnai Krupko, gan rokdarbu un aušanas studiju vadītājām Dairai Drozdovai un Vandai Podiņai. Izstāde tika iekārtota laikā, kad termometra stabiņš arī dienas laikā turējās tuvu -20°C , un ļoti jūtams tas bija arī mansardā, kur, neņemot vērā siltos radiatorus, temperatūra nepārsniedza $+6^{\circ}$. Viegli nebija, bet prieks un gandarījums par kopdarbu ir lielāks par neērtībām izstādes iekārtošanas laikā.

Par rokdarbu studijas darbības sākumu var uzskatīt 2011. gadu, kad Sarcaņu bibliotēkas vadītājai Irīnai radās doma, ka vajag pulcināt Sarcaņu un Biksēres sievas uz kādu radošu darbošanos. Kā eksperte tika pieaicināta Vanda Podiņa. Pārejot uz skolas telpām, rokdarbu tradīcijas saglabājušās. Par rokdarbnieču darbošanos stāsta vadītāja Vanda: "Bez

adīšanas un tamborēšanas var apgūt arī pārlošanu, izšūšanu, šūšanu un adīšanu ar adāmmašīnu. Jebkuram interesentam ir iespēja iepazīt un apgūt arī mazāk pazīstamus rokdarbu veidus: knipelēšanu, frivolitē (kuģīša tehniku), īru mežģīnes, tenerifi un jau piemirsto mežglošanu.

Izstādē apskatāmi gan senāk, gan tagad radītie darbi. Pēdējos divus gadus studijas dalībnieces vairāk pievērsušās apģērba darināšanai. Ir tapuši džemperi, vestes, kostīmi, jakas, kleitas, mēteļi, kā arī cimdi un zeķes. Darbi top no dažādiem materiāliem, galvenokārt no vilnas, pusvilnas un kokvilnas.

Katru gadu rīkojam izstādes pašu mājās Sarcaņos un Biksērē. 2021. gada augustā rokdarbu studija noorganizēja un novadīja I Latvijas tamborēšanas čempionātu. Ideju netrūkst, jācer, ka izdosies tās realizēt."

Audēju paveikto vislabāk raksturo vadītāja Daira: "Krāsu un rakstu spēle savstarpējā vījumā veido savu ritmu. Audēja ieliek savu redzējumu šajā spēlē, lai rezultāts būtu tīkams acij. Kāda patīk aust lielos formātus – segas, lakatus, kādai – galda sedziņas, divielīšus, bet vēl kāda sākusi

veidot cita veida rokdarbiņus. Izstādē gribam parādīt, ka var izaust ne tikai tautisko apģērbu. Ir radīti mēteļi, kostīmi, kleitas, ko audējas ar lepnumu nēsā gan svētkos, gan ikdienā.

Sarcaņu Amatu skolas audēju pulciņš lepojas, ka ir iespēja aust Viļumsona stellēs. Aizvien vairāk sievu pārņem aušanas prieks, darbojoties ar Viļumsona stellēm. Katra jaunā audēja ar lielu bijību tuvojas "Viļumsonam", bet bijību pamazām nomaina sajūsma par iegūto rezultātu. Segas tiek austas visā stellju

platumā, jo mūsdienās guļvietu segu platumš ir divi metri.

Ikvienu darbu esam radījušas, lai sasildītu sirdis un priecētu acis, izraisot mīļu un siltu smaīdu. Segas un lakati atspoguļo audējas sapņus, izjūtas, dvēseles noskaņojumu, arī rakstura iezīmes.

Mums katrā ir sava krāsu izjūta, savas mīlākās krāsas, tādēļ ikviens darbiņš ir unikāls un interesants ar krāsu ritmu un to, kā krāsas spēlējas cita ar citu. Aužot bieži rodas arī nosaukumi, piemēram, “Saulrieta lakats”, “Pie jūras”, “Biškrēsliņu pļava”, “Saulriets jūrā”, “Zilo ezeru zeme”, “Violetais tērps”, “Līgo nakts linu svārki”, “Četru meža saulrietu sega”, “Dvielis – Sazemējums” u.c.

Izstāde “Krāsaini un silti” skatāma līdz 2022. gada 30. janvārim.

Ir ļoti skaisti un daudzveidīgi. Varam lepoties ar savējiem!

Izstādes darbu autore: Inga Sudāre-Špune, Agnija Ozola, Inese Gailīte, Baiba Pūriņa, Irina Bačuka, Iveta

Bonštete, Mirdza Akmentiņa, Iveta Zariņa, Ilze Mežapuķe, Inta Purviņa, Paija Kurtiņa, Daina Ārente, Aleksandra Lāce, Līga Kuba, Daira Drozdova, Velga Prikule, Ērika Novožilova, Olga Baņukalne, Antoņina Vējiņa, Sandra Briede, Zigrīda Vaivode, Marta Sipunova, Vanda Podiņa, Aina Tola, Silvija Savickaite, Edīte Mārsēna.

Viens nopietns darbs padarīts, bet ir jaunas ieceres un jauni darbi. Šobrīd audējas un rokdarbnieces gatavojas izstādei Siguldā, kas plānota nākamā gada februārī. Veiksmi! Lai izdodas realizēt iecerētās radošās idejas!

**Valdas Kļaviņas teksts
Agra Veckalniņa foto**

Jaunieši darbībā

Decembris multifunkcio- nālajā centrā "LOGS"

Decembris aizsērējis ļoti straujiem soļiem, lielākiem un mazākiem pārsteigumiem un notikumiem bagāts. Un pavisam drīz klāt būs Jaunais gads. Neliels ieskats centra ikdienā gada nogalē.

Decembri iesākām ar lielā Adventes vainaga veidošanu pie centra. Adventes vainags vienmēr atgādina, ka tuvojas Ziemassvētki. Šķiet, ka izdevās, un ikvienam biksērietim un pagasta viesim tas sagādāja prieku. Jau vairāku gadu garumā paši mazākie sarkanieši, tuvojoties svētkiem, tiek aicināti piedalīties Ziemassvētku zīmējumu konkursā. Zīmējumi bija jāiesniedz jau līdz 6. decembrim. Darbiņi ir patiešām skaisti, silti, zīmēti no sirds! PALDIES visiem, kas piedalījās – Henrijam Kurmītim 7g., Keitai Keitijai Špākai 6g., Emīlam Jurevicam 7g., Mikum Jurevicam 4g., Karīnai Špākai 7g., Aleksim Kurmītim 12g., Jānim Dzenim 6g., Artūram Kurmītim 7g., Kristīnai Grāvītei 10g., Jānim Vugulim 4g. un Dināram Staužam 5g. Ticu, ka šie skaistie zīmējumi sasildīja teju 264 Sarkanu pagasta senioru sirdis.

Viens konkurss noslēdzies, bet vēl ir iespēja un var paspēt piedalīties nākamajā – šī gada pēdējā – konkursā.

Aigas Dzenes, multifunkcionālā centra "Logs" vadītājas p.i.,
teksts un foto

Gada nostēguma konkurss

Piedalies sev tikamajās konkursa kategorijās!

- Spožākais pagalms, balkons, logs vai māja.
- Sniega māksla (skulptūra, sniega namiņš, u.c).
- Originalākā egle.

Līdz 03.01.2022 sūti bildes ar tekstu - kurā kategorijā piedalies, savu vārdu un uzvārdu, kontaktālrūni!

Balvu pasniegšanas ceremonija
8. janvārī 2022.gadā plkst.16.00

Tiks godināti arī Ziemassvētku zīmējuma konkursa dalībnieki!
Ceremonija tiks rīkota paredzētajā dienā, atbilstoši valstī noteiktajiem epidemioloģiskajiem noteikumiem.

Pieredze

Decembris iesākās arī ar brīnišķīgu iespēju man kā centra vadītājam. Bija iespēja pieteikties deviņu dienu mācībām “Womenity” jaunatnes darbiniekiem. Tā kā es uzskatu, ka visas iespējas izglītoties un pilnveidot sevi, lai sasniegtu labākus rezultātus darbā, ir jāizmanto – pieteicos. Tika uzņemti divi dalībnieki no Latvijas, un man bija tas gods būt vienai no viņiem. Man kopš brīža, kad uzzināju par šo iespēju, līdz izlidošanas dienai bija nepilna nedēļa. Mācības organizēja Studio Progetto. Tās norisinājās brīnišķīgā kalnu pilsētā Recoaro Termr, Itālijā, no 9. līdz 18. decembrim. Mācības tika organizētas par to, kā ar radošām metodēm (komiksi, vizuālā stāstniecība) runāt ar jauniešiem par dzimumu nelīdztiesību un dzimtes, un citiem *neērtiem* jautājumiem. Kopumā šajā projektā piedalījās 20 dalībnieki no 11 Eiropas valstīm – Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Ukrainas,

Vācijas, Čehijas, Grieķijas, Itālijas, Portugāles, Spānijas. Mācības bija ļoti papildītas ar informāciju, daudzveidīgas un radošas. Dienu sākām jau plkst. 9.30 ar pirmo sesiju un ar nelielām pauzēm turpinājām līdz plkst. 19.30. Trijās no desmit

dienām bija brīvākas pēcpusdienas, kad mācības telpās beidzām jau plkst. 13.00. Tad turpinājām diskusijas, pieredzes un informācijas apmaiņu brīvākā gaisotnē, piemēram, kāpjot kalnos vai dodoties iepazīt blakus pilsētas.

Mācību laikā apguvu dažādas komiksu veidošanas tehnikas, interesantus veidus, kā iesaistīt dažāda vecuma mērķa grupas interesantās aktivitātēs.

Mācības, jāatzīst, bija ļoti nogurdinošas, bet nenoliedzami vērtīgas man gan kā darbiniecei ar jaunatni, gan arī personiskās izaugsmes veidošanā. Ļoti priecājos, ka pieteicos un ka man bija iespēja gan iegūt jaunas zināšanas, gan apskatīt daļiņu Eiropas.

Dalība mācībās tiek segta Erasmus+ programmas ietvaros, piesaistot arī personīgos finanšu līdzekļus.

Aigas Dzenes, multifunkcionālā centra “Logs” p.i., teksts un foto

Viss notiek!

Novembra sākumā īpašā apgaismojumā iemirdzējās vides objekts “Saules dzīpari”.

Valsts svētku nedēļā no 11. līdz 18. novembrim, iestājoties dienas tumšākajam laikam, jau

no ievērojama attāluma arī garāmbraucēji varēja ievērot kalna galā izgaismoto Bikšēres muižu. 18. novembra vakarā gaismas

“Saules dzīpari” diennakts tumšajā laikā.

Svecīšu liesmiņām izgaismotā Latvijas kontūra parkā.

klūva krāsainākas, un gaismu rotaļas kopā ar vokālā ansambļa “Rondo” iedziedātajām melodijām radīja svētku noskaņu. Tradicionāli ar svecītēm tika izgaismots vides objekts “Kontakts” Latvijas kartes formā. Tas tāpat kā kāpnes uz estrādi tika izgaismots ar svecītēm, ko sarūpēja gan pagasta pārvalde, gan paši iedzīvotāji. Paldies visiem par iesaistīšanos!

Viss notiek!

vus mazos ciemiņus un viņu vecākus ar savu pasaku mežu un stāstu par svētkiem un draugiem. Tāpat visi kopā ar Ziemassvētku vecīša draugu Lāci varēja vienoties kopīgā dejā.

18. decembrī amatierateātris "Piņģerots", iepriekš ierakstot skeču uz "Kalnagruvu" skatuves, virtuāli piedalījās Tslugu teātra festivālā "Dzelzīši-2021" Dzelzavas kultūras namā. Festivāls noritēja atbilstoši šī brīža noteiktajiem epidemioloģiskajiem ierobežojumiem amatiermākslas kolektīvu darbībā, kas paredz, ka uzstāties klātienē var tikai savās mājās, savukārt pārējie skatītājus var priecēt no skatuves ekrāna.

Darbību, atceļot daļu ierobežojumu, veiksmīgi turpina amatiermākslas kolektīvi, un gandrīz pēc divu gadu pārtraukuma tautas nama skatuvi koncertā dimdināja dejotāju soļi. Laikā pirms Ziemassvētkiem kolektīvi ar nelieliem koncertiem sveica ikvienu šajā svētku laikā. Un kā atzina paši, ir prieks atkal būt uz skatuves un izjust koncerta atmosfēru.

19. decembrī koncertā "Kalnagravās" klātienē varējām vērot vidējās paaudzes deju kolektīvu "Kalnagravas" un senioru deju kolektīvu "Senči". Virtuālu sveicienu no skatuves ekrāna sūtīja vokālais ansamblis "Rondo" un bērnu deju kolektīvs "Avotiņš". Tāpat ar deju mūzikas ritmiem priecēja grupa "Ķirmji".

Svētku prieks pašiem un zūkaļiem.

VPDK "Kalnagravas" dejotāji cenšas atgriezties uz skatuvi.

18. decembrī uz eglīti "Kalnagravās" tika aicināti paši mazākie sarkanieši, kuri neapmeklēja pirmsskolas izglītības iestādes. Katru ģimeni sagaidīja Ziemassvētku vecītis, iepazīstinot sa-

23. decembrī skatītājus priecēja jauniešu deju kolektīvs "Resgaļi" un senioru deju kolektīvs "Labākie gadi".

JDK "Resgaļi" prieks atkal koncertēt uz pašmāju skatuves.

SDK "Labākie gadi" pēc koncerta.

25. decembrī Biksēres centrā pie eglītes piestāja īpašas Rūķu un Sniegbaltītes muzikālas autokamanas. Par spīti aukstajam laikam, muzicējošais sastāvs priecēja apmeklētājus ar programmu, kurā skanēja pazīstamas un populāras Ziemassvētku dziesmas. Tāpat pašiem mazākajiem bija iespēja Rūķim noskaitīt dzejojīti. Vēriģākie muzikālo rūķu tēlos atpazīna grupu "Sokrāta brīvdienas" no Degumnieku puses, un Biksēre bija viena no viņu koncertbrauciena pieturvietām Ziemassvētkos.

Muzikālais sveiciens no Rūķiem un Sniegbaltītes.

Valdas Kļaviņas teksts un foto

SARKAŅU PAGASTA PĀRVALDES IZDEVUMS

Izdevējadrese: Sarkaņu pagasta pārvalde, Madonas novads
Izdevuma redaktore Valda Kļaviņa, tel 29424739, e-pasts: valda.kalnagravas@inbox.lv
Redkolēģija Inga Bārbale, Inese Sudāre, Andris Trečaks
Iespiests SIA "Erante", Madonā, Saieta lauk. 2.
Datorsalikums. Ofsetiespiedums.
Par rakstu saturu un faktu precizitāti atbild autors